

Datum 10 december 2014
Betreft Wob-verzoek 'Nord Stream'

Geachte

Bij brief van 19 september 2014 heeft u bij mijn ministerie een verzoek ingediend als bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob). Uw verzoek heeft betrekking op documenten en informatie met betrekking tot de Nord Stream gasleiding. Concreet vraagt u om de volgende informatie:

1. Alle correspondentie (brieven, notities, rapporten, rapportages, gewisselde gespreksverslagen en notulen, Memoranda of Understanding en anderszins benoemde schriftelijke stukken) aangaande de bestuurlijke aangelegenheid 'Nord Stream' die tussen 1 januari 1999 en heden zijn gewisseld tussen mijn departement en:
 - A. De Nederlandse ambassade in Duitsland
 - B. De Duitse ambassade in Nederland
 - C. De Nederlandse ambassade in Rusland
 - D. De Russische ambassade in Nederland
 - E. Gazprom
 - F. De Europese Unie

E-mails konden buiten beschouwing blijven, met uitzondering van e-mails waarmee een van bovengenoemde stukken zijn verzonden. In dat geval verzocht u om inzage in de betreffende e-mail, inclusief de bijlagen.

2. Alle ambtelijke notities en anderszins benoemde schriftelijke stukken die zijn opgesteld ter voorbereiding van gesprekken van de minister of een van uw ambtenaren met een van de partijen genoemd onder A t/m F, aangaande (de aanleg van- en Nederlandse participatie in-) Nord Stream.

In de brief van 10 oktober jl. is de beslistermijn met vier weken verdaagd. Naar aanleiding van uw verzoek heeft op 16 oktober jl. een gesprek plaats gevonden tussen u en de Ministeries van Economische Zaken, Financiën en Buitenlandse Zaken. Zoals in dat gesprek overeengekomen, heeft u op 31 oktober jl. van het Ministerie van Buitenlandse zaken een documentenlijst ontvangen met documenten die binnen de reikwijdte van uw verzoek vallen. In uw e-mail van 3 november jl. heeft u aangegeven dat alle documenten, met uitzondering van document 65 (kenmerk: BLN/EA/224) en 91 (kenmerk: mos-093/2010), relevant zijn voor uw onderzoek. Na ontvangst van uw selectie heeft u op 5 november telefonisch contact gehad met een medewerker van mijn ministerie. Tijdens dat gesprek is aan bod gekomen dat u nog een aanvullende documentenlijst toegestuurd zal worden. Gezien het feit dat u vrijwel alle documenten van de eerste lijst relevant acht voor uw onderzoek, is er van uit gegaan dat de documenten voor de aanvullende lijst eveneens relevant zijn. Deze documenten zijn in de beoordeling van uw verzoek meegenomen. Het vooraf toezenden van een aanvullende lijst is daarmee onnodig geworden.

Datum
10 december 2014
Onze referentie
IGG-2014.707393
ENV.2014.12161

Wettelijk kader

Uw verzoek valt onder de reikwijdte van de Wob. Voor de relevante Wob-artikelen verwijs ik u naar bijlage 1.

Inventarisatie documenten

De aangetroffen documenten zijn opgenomen in twee documentenlijsten, deze zijn als bijlage 2 en bijlage 3 bij besluit gevoegd. Bijlage 2 bevat de documenten van de lijst die u op 31 oktober jl. heeft ontvangen. De nummering is afwijkend ten opzichte van die lijst vanwege gecorrigeerde data. In een enkel geval is ook het kenmerknummer gecorrigeerd. Sommige documenten zijn in meerdere dossiers opgenomen waardoor er dubbelingen zijn ontstaan in de lijst.

Besluit

Ik heb besloten een aantal documenten (gedeeltelijk) openbaar te maken. Daarnaast besluit ik een groot aantal documenten niet openbaar te maken. Voor de motivering verwijs ik naar het hieronder gestelde en de documentenlijsten die bijlage 2 en 3 bij dit besluit zijn gevoegd, daarin is aangegeven wat er per document is besloten.

Motivering

Betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties

Gezien de rol van het ministerie van Buitenlandse Zaken beschikt mijn ministerie over veel informatie waarbij ook andere landen betrokken zijn. Bij de documenten waarbij in de inventarislijst artikel 10, 2, a is vermeld, is het belang van de betrekkingen van Nederland met Rusland dan wel Duitsland in het geding. Ook gaat het in een aantal gevallen om informatie met betrekking tot andere landen. Het betreft veelal verslagen van gesprekken, onderhandelingen en de stand van zaken betreffende de NEGP/Nord Stream. Het belang van de betrekkingen met de betreffende landen zou kunnen worden geschaad indien de hier bedoelde informatie openbaar wordt gemaakt. Ik voorzie dat het internationale contact op bepaalde punten stroever zal gaan lopen als gevolg van het verschaffen van de informatie met als gevolg dat het onderhouden van diplomatieke betrekkingen of het voeren van bilateraal overleg voortaan

moeizamer zal gaan. Ik wens ook te voorkomen dat Rusland en Duitsland minder dan voorheen geneigd zouden zijn tot het verstrekken van bepaalde gegevens. Ik ben van oordeel dat het belang van de internationale betrekkingen zwaarder weegt dan het belang van openbaarheid. Met een beroep op artikel 10, tweede lid, onder a, van de Wob besluit ik deze documenten niet openbaar te maken.

Datum
10 december 2014

Onze referentie
IGG-2014.707393

ENV.2014.12161

De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd. In een groot aantal documenten staan namen van ambtenaren en derden. Namen zijn persoonsgegevens en het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer kan zich tegen het openbaar maken daarvan verzetten. Ik ben van oordeel dat het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd, zwaarder moet wegen dan het belang van openbaarheid. Ik zal daarom deze informatie niet openbaar maken.

Het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling

Bij de documenten waarbij in de inventarislijst artikel 10, 2, g is vermeld, blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden. Openbaarmaking van deze documenten zou naar mijn oordeel leiden tot onevenredige benadeling van de organisatie waar deze informatie betrekking op heeft. Ik ben van oordeel dat dit belang zwaarder moet wegen dan het belang van openbaarheid.

Persoonlijke beleidsopvattingen in een stuk voor intern beraad

Artikel 11, eerste lid, van de Wob bepaalt dat in geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, geen informatie wordt verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen. Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat onder het begrip "documenten opgesteld ten behoeve van intern beraad" onder meer moeten worden begrepen: nota's van ambtenaren en hun politieke en ambtelijk leidinggevenden, correspondentie tussen de onderdelen van een ministerie en tussen ministeries onderling, concepten van stukken, agenda's, notulen, samenvattingen en conclusies van interne besprekingen en rapporten van ambtelijke adviescommissies. Deze beperking op de informatieverplichting is in de Wob opgenomen omdat een ongehinderde bijdrage van ambtenaren en van hen die van buiten bij het intern beraad zijn betrokken bij de beleidsvorming en -voorbereiding gewaarborgd moet zijn. Zij moeten in alle openhartigheid onderling en met bewindspersonen kunnen communiceren. Staatsrechtelijk zijn slechts de standpunten die het bestuursorgaan voor zijn rekening wil nemen relevant. Onder persoonlijke beleidsopvattingen wordt verstaan: meningen, opinies, commentaren, voorstellen, conclusies met de daartoe aangevoerde argumenten.

De documenten waarbij in de inventarislijst artikel 11 is vermeld, zijn opgesteld ten behoeve van intern beraad en bevatten persoonlijke beleidsopvattingen. Ik verstrek daarover geen informatie. Ook zijn de persoonlijke beleidsopvattingen zozeer verweven met feitelijke informatie, dat scheiding niet goed mogelijk is.

Ik acht het niet in het belang van een goede en democratische bestuursvoering indien de standpunten van ambtenaren zelfstandig worden betrokken in de publieke discussie. Ik zie dan ook geen aanleiding om met toepassing van artikel 11, tweede lid, van de Wob in niet tot personen herleidbare vorm informatie te verstrekken over deze persoonlijke beleidsopvattingen.

Wijze van openbaar maken

De documenten die (gedeeltelijk) openbaar worden gemaakt, treft u als bijlage bij dit besluit aan.

Hoogachtend,

De Minister van Buitenlandse Zaken
namens deze,

Ardi Stoios-Braken
Lid Management team
Directie Inclusieve Groene Groei
Ministerie van Buitenlandse Zaken

Tegen dit besluit kan binnen zes weken na verzending van het besluit schriftelijk bezwaar worden aangetekend bij de Minister van Buitenlandse Zaken (t.a.v. DME), postbus 20061, 2500 EB Den Haag. Het bezwaarschrift moet op grond van artikel 6:5 van de Algemene wet bestuursrecht zijn ondertekend en tenminste bevatten: naam en adres van de indiener, de dagtekening, de omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en de gronden waarop het bezwaarschrift berust. Zo mogelijk dient een kopie van het bestreden besluit te worden bijgevoegd.

Datum

10 december 2014

Onze referentie

IGG-2014.707393

ENV.2014.12161

Bijlage 1 – Relevante artikelen uit de Wob

Artikel 1

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. document: een bij een bestuursorgaan berustend schriftelijk stuk of ander materiaal dat gegevens bevat;
- b. bestuurlijke aangelegenheid: een aangelegenheid die betrekking heeft op beleid van een bestuursorgaan, daaronder begrepen de voorbereiding en de uitvoering ervan;
- c. intern beraad: het beraad over een bestuurlijke aangelegenheid binnen een bestuursorgaan, dan wel binnen een kring van bestuursorganen in het kader van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een bestuurlijke aangelegenheid;
- d. niet-ambtelijke adviescommissie: een van overheidswege ingestelde instantie, met als taak het adviseren van een of meer bestuursorganen en waarvan geen ambtenaren lid zijn, die het bestuursorgaan waaronder zij ressorteren adviseren over de onderwerpen die aan de instantie zijn voorgelegd. Ambtenaren, die secretaris of adviserend lid zijn van een adviesinstantie, worden voor de toepassing van deze bepaling niet als leden daarvan beschouwd;
- e. ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie: een instantie, met als taak het adviseren van één of meer bestuursorganen, die geheel of gedeeltelijk is samengesteld uit ambtenaren, tot wier functie behoort het adviseren van het bestuursorgaan waaronder zij ressorteren over de onderwerpen die aan de instantie zijn voorgelegd;
- f. persoonlijke beleidsopvatting: een opvatting, voorstel, aanbeveling of conclusie van een of meer personen over een bestuurlijke aangelegenheid en de daartoe door hen aangevoerde argumenten;
- g. milieu-informatie: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 19.1a van de Wet milieubeheer;
- h. hergebruik: het gebruik van informatie die openbaar is op grond van deze of een andere wet en die is neergelegd in documenten berustend bij een overheidsorgaan, voor andere doeleinden dan het oorspronkelijke doel binnen de publieke taak waarvoor de informatie is geproduceerd;
- i. overheidsorgaan:
 - 1°. een orgaan van een rechtspersoon die krachtens publiekrecht is ingesteld, of
 - 2°. een ander persoon of college, met enig openbaar gezag bekleed.

Datum

10 december 2014

Onze referentie

IGG-2014.707393

ENV.2014.12161

Artikel 3

1. Een ieder kan een verzoek om informatie neergelegd in documenten over een bestuurlijke aangelegenheid richten tot een bestuursorgaan of een onder verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan werkzame instelling, dienst of bedrijf.
2. De verzoeker vermeldt bij zijn verzoek de bestuurlijke aangelegenheid of het daarop betrekking hebbend document, waarover hij informatie wenst te ontvangen.
3. De verzoeker behoeft bij zijn verzoek geen belang te stellen.
4. Indien een verzoek te algemeen geformuleerd is, verzoekt het bestuursorgaan de verzoeker zo spoedig mogelijk om zijn verzoek te preciseren en is het hem daarbij behulpzaam.
5. Een verzoek om informatie wordt ingewilligd met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 10 en 11.

Artikel 6

1. Het bestuursorgaan beslist op het verzoek om informatie zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen vier weken gerekend vanaf de dag na die waarop het verzoek is ontvangen.
2. Het bestuursorgaan kan de beslissing voor ten hoogste vier weken verdagen. Van de verdaging wordt voor de afloop van de eerste termijn schriftelijk gemotiveerd mededeling gedaan aan de verzoeker.

3. Onverminderd artikel 4:15 van de Algemene wet bestuursrecht wordt de termijn voor het geven van een beschikking opgeschort gerekend vanaf de dag na die waarop het bestuursorgaan de verzoeker meedeelt dat toepassing is gegeven aan artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht, tot de dag waarop door de belanghebbende of belanghebbenden een zienswijze naar voren is gebracht of de daarvoor gestelde termijn ongebruikt is verstreken.

4. Indien de opschorting, bedoeld in het derde lid, eindigt, doet het bestuursorgaan daarvan zo spoedig mogelijk mededeling aan de verzoeker, onder vermelding van de termijn binnen welke de beschikking alsnog moet worden gegeven.

5. Indien het bestuursorgaan heeft besloten informatie te verstrekken, wordt de informatie verstrekt tegelijk met de bekendmaking van het besluit, tenzij naar verwachting een belanghebbende bezwaar daar tegen heeft, in welk geval de informatie niet eerder wordt verstrekt dan twee weken nadat de beslissing is bekendgemaakt.

6. Voor zover het verzoek betrekking heeft op het verstrekken van milieu-informatie:

- a. bedraagt de uiterste beslistermijn in afwijking van het eerste lid twee weken indien het bestuursorgaan voornemens is de milieu-informatie te verstrekken terwijl naar verwachting een belanghebbende daar bezwaar tegen heeft;
- b. kan de beslissing slechts worden verdaagd op grond van het tweede lid, indien de omvang of de gecompliceerdheid van de milieu-informatie een verlenging rechtvaardigt;
- c. zijn het derde en vierde lid niet van toepassing.

Artikel 7

1. Het bestuursorgaan verstrekt de informatie met betrekking tot de documenten die de verlangde informatie bevatten door:

- a. kopie ervan te geven of de letterlijke inhoud ervan in andere vorm te verstrekken,
- b. kennisneming van de inhoud toe te staan,
- c. een uittreksel of een samenvatting van de inhoud te geven, of
- d. inlichtingen daaruit te verschaffen.

2. Het bestuursorgaan verstrekt de informatie in de door de verzoeker verzochte vorm, tenzij:

- a. het verstrekken van de informatie in die vorm redelijkerwijs niet gevegd kan worden;
- b. de informatie reeds in een andere, voor de verzoeker gemakkelijk toegankelijke vorm voor het publiek beschikbaar is.

3. Indien het verzoek betrekking heeft op milieu-informatie als bedoeld in artikel 19.1a, eerste lid, onder b, van de Wet milieubeheer, verstrekt het bestuursorgaan, zo nodig, en indien deze informatie voorhanden is, tevens informatie over de methoden die zijn gebruikt bij het samenstellen van eerstbedoelde informatie.

Artikel 10

1. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:

- a. de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;
- b. de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden;
- c. bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;
- d. persoonsgegevens betreft als bedoeld in paragraaf 2 van hoofdstuk 2 van de Wet bescherming persoonsgegevens, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de persoonlijke levenssfeer maakt.

2. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:

Datum

10 december 2014

Onze referentie

IGG-2014.707393

ENV.2014.12161

- a. de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties;
 - b. de economische of financiële belangen van de Staat, de andere publiekrechtelijke lichamen of de in artikel 1a, onder c en d, bedoelde bestuursorganen;
 - c. de opsporing en vervolging van strafbare feiten;
 - d. inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;
 - e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
 - f. het belang, dat de geadresseerde erbij heeft als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie;
 - g. het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.
3. Het tweede lid, aanhef en onder e, is niet van toepassing voorzover de betrokken persoon heeft ingestemd met openbaarmaking.
4. Het eerste lid, aanhef en onder c en d, het tweede lid, aanhef en onder e, en het zevende lid, aanhef en onder a, zijn niet van toepassing voorzover het milieu-informatie betreft die betrekking heeft op emissies in het milieu. Voorts blijft in afwijking van het eerste lid, aanhef en onder c, het verstrekken van milieu-informatie uitsluitend achterwege voorzover het belang van openbaarmaking niet opweegt tegen het daar genoemde belang.
5. Het tweede lid, aanhef en onder b, is van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie voor zover deze handelingen betreft met een vertrouwelijk karakter.
6. Het tweede lid, aanhef en onder g, is niet van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie.
7. Het verstrekken van milieu-informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voorzover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
- a. de bescherming van het milieu waarop deze informatie betrekking heeft;
 - b. de beveiliging van bedrijven en het voorkomen van sabotage.
8. Voorzover het vierde lid, eerste volzin, niet van toepassing is, wordt bij het toepassen van het eerste, tweede en zevende lid op milieu-informatie in aanmerking genomen of deze informatie betrekking heeft op emissies in het milieu.

Datum
10 december 2014

Onze referentie
IGG-2014.707393
ENV.2014.12161

Artikel 11

1. In geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, wordt geen informatie verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.
2. Over persoonlijke beleidsopvattingen kan met het oog op een goede en democratische bestuursvoering informatie worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Indien degene die deze opvattingen heeft geuit of zich erachter heeft gesteld, daarmee heeft ingestemd, kan de informatie in tot personen herleidbare vorm worden verstrekt.
3. Met betrekking tot adviezen van een ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie kan het verstrekken van informatie over de daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen plaatsvinden, indien het voornemen daartoe door het bestuursorgaan dat het rechtstreeks aangaat aan de leden van de adviescommissie voor de aanvang van hun werkzaamheden kenbaar is gemaakt.
4. In afwijking van het eerste lid wordt bij milieu-informatie het belang van de bescherming van de persoonlijke beleidsopvattingen afgewogen tegen het belang van openbaarmaking. Informatie over persoonlijke beleidsopvattingen kan worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Het tweede lid, tweede volzin, is van overeenkomstige toepassing.